

Rūdolfš Šteiners

**KOPIENA PĀR MUMS
KRISTUS MŪSOS**

Rudolf Steiner,
Gemeinsamkeit über uns, Christus in uns, Düsseldorf,
15. Juni 1915. Aus GA 160.

Tulkojums no vācu valodas:
Jūlija Dobrovoļska

Redakcija: Justīne Saara

www.aplis.lv

Šī pirms vairāk kā 100 gadiem Pirmā Pasaules kara laikā nolasītā lekcija ir apbrīnojami aktuāla tieši šodien, lai saprastu, kas īsti notiek pasaulē un kur jāmeklē šķietami bezcerīgās situācijas risinājums. Rūdolfs Šteiners nostāda tā laika aktuālo situāciju vēsturiskā un evolucionārā kontekstā un parāda gan konflikta cēloņus, gan iezīmē perspektīvu, kā cilvēcei jāattīstās, lai izpildītu savu misiju bez liekiem upuriem. Ar sev piemītošo dziļo objektivitāti viņš parāda maldu iemeslus, kuru dēļ konflikta dalībnieki ļāvuši atpalikušajiem spēkiem ievilkt sevi šausmīgajā karā. Viņa atziņas, pareizi saprastas un izjustas, varētu palīdzēt arī mums atrast savu vietu mūsdienu garīgajā kaujas laukā.

Šodienas situācija pasaulē ir daudzējādā ziņā citāda. Lai arī rietumu-austrumu konflikts joprojām rūpējas par spriedzi pasaulē, tas ir ieguvis citas nianšes, un bez šaubām aiz visas jēzgas, melu parādes un to saceltajām kaislību orgānijām arvien skaidrāk jūtams trešais spēks, kas paceļ balsi visā pasaulē – gan austrumos, gan rietumos, gan dienvidos, gan ziemeļos. Šī balss aicina cilvēkus ieraudzīt, ka visi, neatkarīgi no tautības, ādas krāsas, pasaules uzskata un citām atšķirībām, dzīvo uz vienas planētas, ir tās daļa; tā aicina ieskatīties vienam otra acīs un atpazīt savu brāli vai māsu, kā arī atcerēties, ka visiem kopā mums ir pildāma svarīga misija – padarīt Zemi par mīlestības zvaigzni.

J.D.

Rūdolfs Šteiners

KOPIENA PĀR MUMS, KRISTUS MŪSOS

Diseldorfa, 1915. gada 15. jūnijs

Šodien mēs esam šeit sapulcējušies, lai atzīmētu jauna atzara rašanos. To dibinājis mūsu mīlais draugs prof. Krēmers (*Craemer*), lai veltītu savus spēkus gara dzīves kopšanai mūsu garazinātniskās kustības atbilstošā veidā. Šādos gadījumos vienmēr der atcerēties, kas ir mūsu no atsevišķiem atzariem sastāvošās apvienības īstā jēga. Der pajautāt sev, kādēļ mēs sanākam kopā un veidojam darba grupas, kādēļ, strādājot tajās, gribam veltīt savus spēkus garīgo vērtību kopšanai. Ja mēs gribam pareizi atbildēt uz šo jautājumu, mums jānoskaidro, kā mūsu attieksme pret darbu, ko mēs veicam šeit, atšķiras no mūsu attieksmes pret citiem darbiem.

Mūsdienu cilvēks, kurš negrib iepazīt dziļāku patiesību par cilvēces garīgo attīstību, varētu jautāt: vai ar garazinātņi nevarētu nodarboties nevis slēgtās, bet šo grupu lektoru brīvi uzaicinātās cilvēku grupās, kurās tie nepazīst viens otru, lai piedāvātu viņu dvēselēm tos garīgos labumus, par kuriem jūs runājat? Saprotams, ka mēs varam rīkoties arī tā, taču, kamēr mums ir iespēja radīt saikni – gan plašākā, gan šaurākā nozīmē – to cilvēku starpā kuri cits citu pazīst, kuri apvienojas šajās grupās kā labākie draugi, kā brāļi un māsas, tikmēr mēs gribam to darīt, balstoties garazinātnes izraisītajās jūtās un sapratnē. Ne velti cilvēki pie mums pulcējas, lai koptu mūsu gara īpašuma intīmāko daļu, un ar visu nopietnību uzņemas strādāt kopā brālīgā mīlestībā un vienprātībā.

Tam ir nozīme ne tikai mūsu savstarpējās attiecībās un ne tikai tāpēc, ka mēs varam runāt pavisam citādi, ja zinām, ka runājam ar radniecīgām dvēselēm, kuras apzināti apvienojušās kopīgam darbam. Ne tikai tam ir nozīme, bet vēl kam citam. Apvienojoties atsevišķos atzaros, mēs veicam ko tādu, kas ir intīmi saistīts ar visu mūsu garīgās kustības būtību, ja mēs to izprotam visā tās dziļumā. Mūsu garīgajai kustībai vajadzētu caurstrāvēt mūs ar apziņu, ka tai ir nozīme ne tikai tajā esamībā, kuru spēj aptvert mūsu maņas un ārējai pasaulei pievērsta prāts. Mūsu garīgās kustības dalībniekiem skaidri jāapzinās, ka viņu dvēseles meklē tajā istu, patiesu saikni ar garīgajām pasaulēm. Mums sev arvien no jauna jāsaaka: kad mēs nodarbojamies ar garazinātņi, mēs pārnesam savas dvēseles tajās pasaulēs, kuras neapdzīvo Zemes būtņes vien, bet arī augstāko hierarhiju, neredzamo pasaulu būtņes. Mums jāapzinās, ka mēs noteiktā mērā atrodamies šajās neredzamajās pasaulēs un ka mūsu darbs ir tām nozīmīgs. Tas mums savā darbā skaidri jāapzinās. Patiešām, garīgajam darbam, ko mēs veicam savās darba grupās, kurās cilvēki pazīst cits citu un strādā brālīgā saskaņā, ir pavisam cita nozīme garīgajās pasaulēs, nekā tam, ko mēs veicam izkaisīti ārpus šīm grupām. Lai to pilnībā saprastu, mums jāatsauc atmiņā dažas no tām svarīgajām atziņām, ar kurām pēdējo gadu gaitā mūsu dvēseles ir saskārušās.

Atcerēsimies, ka mūsu Zemes attīstību pēcatlantiskajā laikā nesa kopiena, ko mēs saucam par senās Indijas kultūru. Vēlāk to turpināja kultūra, kuru mēs apzīmējam ar vairāk vai mazāk derīgu nosaukumu, kas šobrīd nav būtisks: senās Persijas kultūra. Tad nāca Ēģiptes-Haldejas-Babilonijas kultūras periods, vēlāk grieķu-latīņu un tad mūsu – piektais pēcatlantiskais – kultūras periods. Katram no šiem kultūras

periodiem bija savs uzdevums: no vienas puses, tas bija uzdevums īpašā veidā kopt kultūru un garīgo dzīvi ārēji redzamajā pasaulē. Taču vienlaicīgi katrai kultūrai bija jāsatgavo, zināmā mērā, tā sakot, jāiznēsā savā klēpī tas, kam bija jādarbojas nākamajā kultūras periodā.

Pirmajam periodam pēc Atlantīdas, t.i., Indijas kultūras periodam savā klēpī bija jāsatgavo senās Persijas kultūra, senās Persijas kultūrai – Ēģiptes-Haldejas-Babilonijas kultūra utt. Arī mūsu, piektajai, kultūrai jāsatgavo nākamais kultūras periods. Bieži ticis teikts, ka garazinātnes uzdevums nav sagādāt mūsu dvēselēm tikai gara veltes vien, kaut arī tās ir nepieciešamas, jo šī gudrība paver mums mūžīgās dzīves iespēju, bet mūsu uzdevums ir sagatavot arī sestā kultūras perioda garīgo saturu, ko varētu izmantot, strādājot ārējā dzīvē. Tā tas ir bijis katrā pēcatlantīdas kultūras periodā. Un vietas, kurās tika sagatavots nākamā kultūras perioda ārējai dzīvei nozīmīgais, bija mistēriju vietas. Tās bija cilvēku apvienības, kurās tika strādāts citādi nekā ārējā pasaulē.

Jūs zināt arī to, ka pirmajā pēcatlantiskajā, t.i., senās Indijas kultūras periodā primāri tika izkopta cilvēka ētermiesa, persiešu kultūrā – astrālā miesa, ēģiptiešu-haldeju periodā – sajūtu dvēsele, grieķu-latīņu – prāta jeb iedabas dvēsele. Mūsu kultūras laikā tiek izkopts tas, ko mēs saucam par apziņas dvēseli, un līdz piektās kultūras beigām tā būs jāizstrādā līdz noteiktai pilnībai. Bet mums jāsatgavo arī tas, kas veidos sestās kultūras saturu, kas piešķirs raksturu dotā laika ārējai kultūrai. Ak, šī sestā kultūra! Tai būs tādi vaibsti un rakstura īpašības, kas gaužām atšķirsies no mūsu laikam piemītošajām. Mēs varam izcelt trīs raksturīgākās

īpašības, kuras mums jau tagad savās sirdīs jānes pretī sestajai pēcatlantiskajai kultūrai kā savus ideālus.

Pašlaik cilvēku sabiedrībā vēl nepastāv tas, kas sestās kultūras laikā piemītis cilvēkiem, kuri būs sasnieguši sestā perioda mērķi, kuri nebūs aizkavējušies savā attīstībā, atšķirībā no tiem, kuri sestās kultūras laikā būs palikuši mežoņi un barbari. Tātad, tiem Zemes iedzīvotājiem, kuri sestajā kultūras periodā būs sasnieguši augstāko kultūras pakāpi, viena no raksturīgākajām īpašībām būs zināma moralitāte. Šobrīd šādu īpašību cilvēcē var novērot gaužām reti. Cilvēkam vajadzētu būt daudz smalkāk veidotam nekā parasti, lai, redzot pasaulē cilvēkus, kuriem iet sliktāk nekā viņam, sajustu sāpes. Protams, ir cilvēki, kuri jau šodien jūt sāpes par visā pasaulē sastopamajām cilvēku sāpēm, bet tie tiešām ir smalkāk organizētas dabas cilvēki. Sestās kultūras laikā cilvēks, kurš būs sasniedzis šīs kultūras augstumus, ne tikai jutīs sāpes par postu, nabadzību un ciešanām pasaulē, bet arī katra cilvēka ciešanas izjutīs kā savējās. Redzot izbadējušos cilvēku, viņš arī jutīs badu līdz pat fiziskajam ķermenim; cita cilvēka bads viņam būs neciešams. Šeit ieskicētais, proti, ka sestajā kultūrā atsevišķa cilvēka labklājība būs pilnīgi atkarīga no visas cilvēces labklājības, ir morāla rakstura kvalitāte. Tāpat kā šobrīd katrs cilvēka organisma loceklis ir atkarīgs no visa ķermeņa veselības un, cilvēkam neesot veseram, organisma loceklis viens pats nevar atbilstoši funkcionēt, tā arī sestajā kultūrā visā civilizētajā un pēc tam kultivētajā cilvēcē tās atsevišķais loceklis daudz lielākā mērā jutīs līdzī postam, citu līdzcilvēku nabadzībai vai bagātībai. Tā ir pirmā morālā īpašība, kas sestajā kultūrā raksturo civilizēto cilvēci.

Otra pamatīpašība būs tā, ka viss, ko mēs šodien saucam par ticības vērtībām, no atsevišķa cilvēka individualitātes būs atkarīgs daudz lielākā mērā, nekā tas ir šodien. Garazinātne saka, ka sestajā kultūras periodā cilvēki sasniegs pilnīgu domas brīvību reliģijas jomā, viņi ilgosies pēc domas brīvības. Viss, kam cilvēks vēlas ticēt, viņa reliģiskā pārliecība tiks atstāta individualitātes ziņā. Ticības kopienas, reliģiskās konfesijas, kuras šodien vēl daudzviet eksistē, sestajā kultūrā civilizētajai cilvēcei vairs nebūs noteicošas. Ikviens jutīs nepieciešamību pēc pilnīgas domu brīvības attiecībā uz reliģisko pārliecību.

Un trešais – sestajā kultūrā cilvēki par zināšanām uzskatīs tikai garīgas zināšanas, atzīs garīgumu pasaulē un to, ka cilvēka dvēselei jāsaistās ar šo garīgumu. Tā, ko šodien sauc par zinātņi, proti materiālistiskā zinātne, sestajā kultūrā vairs netiks saukta par zinātņi. To uzskatīs par vecu māņticību, un nozīmīga tā būs tikai tiem cilvēkiem, kuri paliks piektās kultūras attīstības pakāpē, kas jau praktiski būs izdzīvota. Šodien par māņticību mēs uzskatām, teiksim, nēģera pārliecību, ka pēc nāves no viņa ķermeņa nedrīkst atdalīt nevienu locekli, citādi viņš nevarēs uzturēties garīgajā pasaulē kā vesels cilvēks. Šis nēģeris savieno nemirstību ar tīru materiālismu, proti, viņš tic, ka fiziskās miesas nospiedums ienāks garīgajā pasaulē. Tātad principā viņš domā materiālistiski, lai arī tic nemirstībai. Savukārt mēs no garazinātnes zinām, ka gars jāatšķir no miesas, ka vienīgi gars ieiet pārjutekliskajā pasaulē un ka mums šī materiālistiskā ticība nemirstībai jāaplūko kā māņticība. Jebkura materiālistiska ticība, arī materiālistiskā zinātne, sestajā kultūras periodā būs veca māņticība. Par zinātņi cilvēki pašsaprotami dēvēs tikai to, kam, garazinātnes vārdiem runājot, pamatā būs pneimatoloģija jeb garīgums.

Jūs redzat, ka mūsu garazinātne ir aicināta sagatavot cilvēku apziņu sestajai kultūrai. Mēs mēģinām kopt garazinātņi, lai pārvarētu materiālismu un sagatavotu to, kam sestajā kultūras periodā jābūt zinātnei. Mēs dibinām cilvēku kopienas, kurās nedrīkst valdīt ticība autoritātēm vai kādai mācībai tikai tādēļ, ka to pasniedz viena vai otra personība. Mēs dibinām cilvēku kopienas, kurās visam, tiešām visam, jābūt veidotam uz brīvas garazinātņisko atziņu pieņemšanas pamata. Tādejādi mēs gatavojam to, ko garazinātne sauc par domu brīvību, un, apvienojoties brālīgās apvienībās, lai nodarbotos ar garazinātņi, mēs gatavojam to kultūru, to civilizāciju, kam jācaurstrāvo sestais pēcatlantiskais kultūras periods.

Lai vēl labāk saprastu, kam īsti nepieciešamas mūsu brālīgās apvienības, ir pamatīgāk jāiedziļinās cilvēces attīstības gaitā. Pirmajā pēcatlantiskajā kultūrā arī pastāvēja kopienas, kurām piemita mistēriju raksturs. Tajās tika kopta gudrība un izstrādāti spēki, kas vēlāk valdīja otrajā pēcatlantiskajā kultūras periodā. Tas nozīmē, ka senajā Indijā īpašās apvienībās jau tika iesākts tas, kas vēlāk turpinājās kā austrālās miesas kopšana. Ja mēs šodien gribētu aprakstīt, kas šajās īpašajās senās Indijas apvienībās tika – no toreizējās Indijas ārējās kultūras atšķirīgi – kopts, lai sagatavotu senās Persijas kultūru, mēs aizietu pārāk tālu. Pie kam, šie senajai Indijas kultūrai piederošie cilvēki – apvienojoties, lai sagatavotu to, kas bija nepieciešams otrajam kultūras periodam – juta: tas vēl nav sasniegts, tā mūsos vēl nav, tas mums piemītis tikai tad, kad mūsu dvēseles inkarnēsies nākamajā kultūras periodā. Tas it kā vēl plīvo (*schwebt*) virs mums. Tā tas arī bija. Šajā pirmajā kultūras periodā pāri dvēselēm plīvoja tas, kam bija jānolaizās no debesīm uz Zemes otrās kultūras laikā. Un no tā, ko uz Zemes nelielās

mistēriju apvienībās veica cilvēki, augstāko hierarhiju gari uztvēra spēkus, kas plūda augšup no šī darba. Tos viņi varēja izmantot, lai veidotu cilvēka astrālās miesas saturu, kam bija jāienāk otrajā, persiešu kultūras periodā. Var teikt: sākumā šie spēki bija kā mazi bērni, kas vēlāk, jau paaugušies, nolaidās dvēselēs, kuras iemiesojās seno persiešu miesās. Augšā, garīgajā pasaulē augstāko hierarhiju gari saņēma spēkus no cilvēku darba, kas plūda no lejas uz augšu, gatavojot nākamo kultūras periodu. Un no šiem spēkiem tika veidots tas, kam vēlāk bija jāplūst lejā. Un tā tam jānotiek katrā sekojošā kultūras periodā.

Mums, kas dzīvo pašreizējās kultūras periodā, jāapzinās – tas, kas mūsos veidojas parastās civilizācijas, parastās kultūras ietekmē, ir Apziņas dvēsele. Tā sāka rosīties cilvēkos, sākot no 14., 15., 16. gadsimta, kopš ārējās, materiālistiskās zinātnes parādīšanās, kura veicināja materiālistisko domāšanu un apziņu. Apziņas dvēsele attīstīsies arvien vairāk un līdz piektās kultūras beigām tiks pilnībā izstrādāta. Savukārt sestās kultūras periodu pārņems Garīgā patība. Tad dvēselēs būs jāveido Garīgā patība, kā pašlaik tiek veidota Apziņas dvēsele. Un Garīgās patības īpatnība, tās priekšnosacījums, ir šīs trīs rakstura īpašības cilvēka dvēselē, par kurām esmu runājis un kā par tām stāsta garazinātne: spēja brālīgi sadzīvot sociālajā dzīvē, domu brīvība un pneimatoloģija [apziņa par to, ka gars ir visas radības pamatā kā primārais faktors]. Sestās kultūras cilvēku kopienā Garīgā patība tiks veidota tā, kā mūsu piektās pēcatlantiskās kultūras dvēselēs, pateicoties ārējai kultūrai, tiek veidota Apziņas dvēsele. Šādai kopienai ir nepieciešamas nosauktās rakstura īpašības. Tādēļ mēs drīkstam domāt, ka, pateicoties brālīgajai apvienībai mūsu darba grupās, pār mums neredzami plīvo tas, ko varētu

saukt par pašas Garīgās patības bērnu, par kuru rūpējas un kuru audzina augstākās hierarhijas, lai vēlāk šādi izstrādātais spēks varētu plūst lejā mūsu dvēselēs, kad tās atkal būs iemiesojušās sestajā kultūras periodā. Tātad brālīgajās grupās mēs veicam darbu, kas plūst augšup un vairo spēkus, kas tiek gatavoti Garīgajai patībai.

Jūs redzat, ka, tikai pateicoties garazinātnei, mēs varam saprast, kas tiek paveikts šādās darba grupās saistībā ar augstākajām garīgajām pasaulēm: ka mēs to darām, veicam darbu šajās grupās, ne tikai savas egoitātes gandarīšanai, bet veicam to, lai paveiktā augļi plūstu augšup garīgajās pasaulēs. Doma par šāda darba saistību ar garīgajām pasaulēm piešķir mūsu kustības atzaram pareizo svētību. Tādēļ ir ļoti svarīgi apjēgt šo faktu garīgi. Mēs tiekamies darba grupās, kuras līdztekus garazinātnes, pneimatoloģijas nodarbībām un vēlmei atteikties no jebkādam dogmām, atvairīt jebkādu ticības spiedienu un kopt domu brīvības kultūru – līdztekus visam, mēs tiecamies veikt savu darbu brālīgā sapratnē. Ir svarīgi, lai mēs savā apziņā kopienas domu uzņemtu pareizi un patiesi, lai mēs teiktu sev: lai arī mēs atrodamies piektajā pēcatlantiskajā kultūrā un attīstāmies tajā pilnīgi individuāli, mums jāsaņūm augstākās kopienas vēsma, kurai pamatu mēs veidojam brīvā brālīgā mīlestībā savās darba grupās.

Piektās pēcatlantiskās kultūras svarīgākais uzdevums ir meklēt Apziņas dvēseli. Šis ir rietumu Eiropas, un it īpaši Viduseiropas, uzdevums, proti, arvien vairāk attīstīt individuālo kultūru, individuālo apziņu. Tas ir svarīgākais mūsu laikā. Mēs varam salīdzināt mūsu kultūru ar grieķu un romiešu kultūru. Grieķu kultūras periodā uzkrītoši redzams, ka savā īpašā veidā tajā vēl valda grupas dvēseles apziņa, un

tie ir tieši civilizētie grieķi. Tas, kurš piedzima un dzīvoja Atēnās, pirmkārt, jutās atēnietis. Šī pilsētas kopiena cilvēkam bija nesalīdzināmi nozīmīgāka nekā jebkura cita kopiena mūsdienās. Šodien cilvēks grib izaugt ārā no kopienas, un piektajā pēcatlantiskajā kultūrā tas ir pareizais uzdevums. Arī Romā cilvēks bija neviens cits kā tieši Romas pilsonis. Turpretī piektajā pēcatlantiskajā kultūras periodā ir pienācis laiks, kurā katrs no mums grib būt, pirmkārt, cilvēks – cilvēks savā intīmākajā būtībā.

Mūsu sāpīgie pārdzīvojumi, vērojot Zemes cilvēku tieksmi attālināties citam no cita, ir tikai reakcija uz nenovēršamu piektā kultūras perioda tieksmi brīvi veidot vispārcilvēcisko elementu. Faktam, ka atsevišķas zemes un tautas naidīgi noslēdzas cita no citas, šodien it īpaši – kā pretestību – vajadzētu veicināt cilvēkā iekšēju spēku, kas ļautu viņam pilnībā būt cilvēkam, kas ļautu viņam izaugt no visām vecajām kopienām, kurās viņš ir iesaistīts neapzināti. To vietā viņam jāveido jaunas kopienas, kas radītas pilnīgi apzināti, caur kurām viņš spētu brīvi ienākt sestajā kultūras periodā, kuras viņš pats uzņemas veidot un kopt. Šī kopiena plīvo mums priekšā kā augsts ideāls, to izveidos sestais kultūras periods, un civilizētie cilvēki pašsaprotamā kārtā – vadoties pēc impulsa, kas izriet no viņu dvēselēm – stāvēs cits citam pretī kā brāļi un māsas.

No daudzajām lekcijām, kas novadītas pēdējo gadu gaitā, mēs zinām, ka Eiropas austrumos dzīvo kāda tauta, kas sestajā kultūrā būs īpaši aicināta izpaust tai piemītošo elementāro spēku. Mēs zinām, ka krievu tauta tikai sestajā kultūras periodā būs nobriedusi lietot spēku, kurš šodien tai piemīt elementārā veidā. Rietumeiropa un Viduseiropa ir aicinātas cilvēka dvēselei nepieciešamo ienest caur Apziņas

dvēseli. Austrumiem nav tāda aicinājuma. Eiropas austrumiem jāgaida, kamēr Garīgā patība nolaidīsies uz Zemes un varēs caurstrāvēt cilvēku dvēseles. Tas bieži tiek pieminēts, mums tas tikai pareizi jāsaprot. Nepareizi saprasta, šī misija it viegli var veicināt austrumu augstprātību un pārākuma sajūtu. Piektās pēcatlantiskās kultūras virsotni jāsasniedz jau piektajā pēcatlantiskajā periodā. Tai sekojošajam sestajam un septītajam kultūras periodam būs lejupejoša attīstība. Tomēr lejupejošās kultūras attīstība sestajā kultūras periodā tiks inspirēta un caurstrāvota ar Garīgo patību. Tas, ko šodien austrumu inteligenti sauc par „krievu cilvēku” un ko austrumu cilvēks instinktīvi – jāsaka gan, bieži vien ačgārni instinktīvi – izjūt kā taisnību, lielākoties tiek saprasts pavisam neskaidri. Raksturīgs ir jau tas vien, ka viņi saka „krievu cilvēks”, nevis, kā mēs Rietumos: brits, francūzis, itālis, vācietis. Viņi saka „krievu cilvēks”, un daudzi krievu inteligences pārstāvji piešķir lielu nozīmi tieši šim apzīmējumam. Tas ir dziļi pamatots viņu kultūras gēnijā, tostarp arī valodā. Tas norāda uz ko tādu, kas jau izplatās pār cilvēku kopienu kā vispārējs cilvēciskums, kā brālīguma līdzinieks. Tādēļ tiek uzsvērts tieši cilvēciskais elements. Taču vienlaicīgi tas parāda, ka vēl nav sasniegts briedums, kam jāiestājas tālā nākotnē. Tas izpaužas lietvārdā, kuram tiek pievienots kas pilnīgi pretrunīgs. Sakot „krievu cilvēks”, ar doto īpašības vārdu tiek nosvītrots tas, ko izsaka lietvārds: ja jāsasniedz cilvēciskums, tad nedrīkst lietot īpašības vārdu, kas šo cilvēciskumu izslēdz.

Jāsaka, ka jau pašlaik krievu inteligences pārstāvjos ir dziļi pamatots tas, kam būs jānāk kā kopienas idejai, brālības idejai, lai tālākā nākotnē to varētu saprast. Šai ziņā krievu dvēsele jau tagad jūt, ka Garīgajai patībai reiz jānolaižas un jātiek cauraustai ar brālīgām jūtām. Tā nekad nevarēs

izplatīties kopienā, kurā cilvēki nesajūt viens otru kā brāli. Tādēļ krievu inteliģenti, kā viņi paši sevi sauc, pārmet Rietumeiropai sekojošo. Viņi saka: "Jums kopienas dzīve neko nenozīmē; jūs kopjāt tikai individuālismu. Ikviens grib piederēt tikai sev, ikviens grib būt individualitāte. Jūs novedat personīgo elementu līdz augstākajai pakāpei, kam pateicoties, katrs atsevišķais cilvēks jūtas kā pats, kā individualitāte." Šie pārmetumi Vidus- un Rietumeiropai par tās kultūras barbarismu no austrumiem atskan itin bieži. Tie, kuri mēģina saprast notiekošo, jūtas spiesti teikt, ka visa Rietum- un Viduseiropa tiešām ir zaudējusi jebkuru sajūtu par cilvēciskām kopsakarībām. Un, jaucot tagadni ar nākotni, viņi saka: "Īstas cilvēciskās kopsakarības, kur katrs jūtas kā otra brālis, kur augstāk esošais jūtas kā „tētis” un „māmiņa”, tātad īsta kopienas dzīve pastāv tikai Krievijā." Tā saka krievu inteliģenti. Un vēl viņi saka, ka tādēļ Rietumeiropas kristietība nav spējusi kopt īstu cilvēcisku kopienu (*Gemeinschaftswesen*). "Krievs," tā viņi saka, "vēl pazīst kopienu." Un izcilais krievu inteliģents, 19. gadsimtā dzīvojušais Aleksandrs Hercens, kā pēdējo konsekvenci izteica domu, ka tādēļ Rietumeiropa nekad nevarēs sasniegt laimi. Lai kādi mēģinājumi netiktu veikti Rietumeiropas kultūras un civilizācijas ietvaros, nekad netiks sasniegta laime. Cilvēki nekad nevarēs justies apmierināti. Tajā valdīs vienīgi haoss. Vienīgā svētība slēpjas krievu tautas raksturā, kuras cilvēki vēl nav atdalīti no kopienas, viņu ciematu kopienās vēl pastāv sava veida grupas dvēseliskums, pie kā viņi turas.

Krievu intelektuāļi savā tautā, kā kaut ko īpaši lielu un nozīmīgu, godā tieši to, ko mēs saucam par grupas dvēseli un ko progresīvā cilvēce pakāpeniski ir pārstrādājusi; tajā dzīvo vairs tikai dzīvnieciskums. Šie cilvēki nespēj pacelties

līdz domai, ka nākotnes kopiena mums jāuztver kā cēls ideāls, kas vēl tikai jāisteno. Viņi turas pie pārliecības: “Redziet, kas mums pēdējiem Eiropā vēl palicis! Pārējie ir jau atraišījušies no grupas dvēseliskuma, bet mēs to esam saglabājuši, un mums tas jāsavaglabā.” Īstenībā šāds grupas dvēseliskums nākotnē vairs nedrīkst pastāvēt, jo tas ir vecais grupas dvēseliskums, agrākā pakāpē aizkavējies grupas dvēseliskums. Tas būtu luciferiskais grupas dvēseliskums, kurpretī patiesais grupas dvēseliskums, pēc kā cilvēcei būtu jātiecas, ir tas, ko mēs meklējam garazinātnē. Pēc krievu cilvēka, proti, pēc intelektuāļu tieksmes un ilgām var redzēt, cik ļoti nepieciešams ir kopienas gars, lai Garīgā patība varētu nolaisties un dzīvot cilvēcē. Viņi to meklē uz nepareizā ceļa, bet mūsu garazinātniskajā plūsmā tas jāmeklē pareizi. Un mēs gribētu pavēstīt austrumu cilvēkiem, ka mums jāpārvar tas, ko viņi cenšas saglabāt ārēji, proti, veco luciferiski-arimanisko kopienu. Luciferiski-arimaniskā kopiena prasīs no cilvēkiem piespiedkārtas ticību, kā Krievijā to pieprasa ortodoksālā baznīca. Šajās kopienās apvienotie cilvēki nespēs saprast, kas ir domu brīvība, un viņi nevarēs izstrādāt savu individualitāti, kas ir jaunās, brālīgās kopdzīves priekšnosacījums. Viņi grib saglabāt to, kas ir palicis kā asins brālība, kopība caur asinīm. Garazinātnei savā ceļā jātiecas izveidot kopienu, kas balstās nevis asinīs, bet garā, dvēseļu kopībā. Pēc tā mēs tiecamies, kad sakām: mēs gribam veidot kopienas, kuras vairs nenosaka asinis. Asinssaites ģimenēs, protams, turpinās pastāvēt. Tām jāpaliek, tās netiks iznīdētas, taču jārodas arī kam jaunam! Tas, kam ir bijusi sava nozīme bērībā, saglabāsies sirmgalvja spēkos, bet citos dzīves posmos cilvēkam jāsaņem arī kas jauns.

Nevajadzētu domāt, ka nākotnē lielas cilvēku kopienas balstīsies asinsradniecībā. Tie ir lieli maldi, kas nāk no austrumiem un tik ļoti ietekmē mūsdienu asiņainos notikumus, ka zem slāvu tautas asins kopienas karoga ir ticis izraisīts postošs karš. Šajā liktenīgajā laikā norisinās viss tikko pieminētais, kas vienlaicīgi satur pareizo kodolu, proti, instinktīvo sajūtu, ka Garīgā patība var rasties tikai brālīgā kopienā. Bet tā nedrīkst būt asins kopiena, tai jābūt dvēseļu kopienai. Mēs savā darbā kopjam to, kas vēlāk izaugs par dvēseļu kopienu, kādai tai jābūt. Pašlaik tā vēl atrodas bērnišķīgā stadijā. Lai gan Austrumeiropā cilvēki ļoti turas pie slāvu grupas dvēseliskuma un negrib atbrīvoties no tā, bet, tieši pretēji, cenšas pēc šī principa veidot savu valstiskumu, mēs zinām, ka tieši tas ir jāpārvar.

Šajā ziņā pasaules priekšā stāv liels un šausmīgs simbols: divas valstis, kas izraisījušas karu. Viena no tām – Krievija, līdz ar pārējo slāvu pasauli, apgalvo, ka karš balstīts asins brālībā. Otra ir Austrija, kas ietver sevī trīspadsmit dažādas tautas un valodas. Mobilizācijas pavēle Austrijā bija jāizdod 13 valodās, jo Austrijā atrodas 13 tautību pārstāvji: vācieši, čehi, poļi, rutēnieši, rumāņi, maģāri, slovāki, serbi, horvāti, slovēņi (kuriem ir vēl otrs, atsevišķs dialekts), bosnieši, dalmācieši un itāļi. Trīspadsmit dažādas tautības, neskaitot vēl sīkākas atšķirības, ir apvienotas Austrijā. Neatkarīgi no tā, vai kādam tas ir saprotams vai nē, ir acīmredzams, ka Austrija sastāv no cilvēku kopuma, kuru veidotā kopiena nekad nevarēs būt balstīta asinsradniecībā, jo tas, ko ietver tās īpatnējās robežas, nāk no 13 dažādām asinslīnijām. Tik kompozīta Eiropas valsts stāv pretī valstij, kas intensīvi tiecas pēc grupas dvēseles, pēc konformitātes.

Un šī tieksme pēc grupas dvēseles izraisa vēl šo to citu, turklāt visai nozīmīgu. Vakar atklātajā lekcijā es jau pieminēju lielo filosofu Vladimiru Solovjovu, vienu no svarīgākajiem Krievijas gariem. Solovjovs tiešām ir izcils gars, bet absolūti krievisks gars, kuru rietumeiropietim ir ārkārtīgi grūti saprast. Taču antroposofiem viņš jāpazīst. Tiem, kas stāv uz garazinātnes pamata, viņš būtu jāpazīst. Viņiem jācenšas pacelties līdz noteiktai Solovjova izpratnei. Es gribu jums izklāstīt, tā sakot, galveno, centrālo Solovjova ideju no mūsu padziļinātā redzespunkta. Solovjovs ir pārāk liels filosofs, lai tā vienkārši pieņemtu grupas dvēseli. Tas viņam rada grūtības, un viņš nonāk dažās pretrunās. Tomēr viena, ne visai apzināta, ideja viņu pārņēma, ka gribas izsaukties: "Ak, ja vien šis Solovjovs būtu gaišredzīgs un jau tagad varētu saprast to, kas viņa dvēselei būs saprotams, iemiesojoties sestajā kultūrā!"

Ideja, kas rietumeiropietim, arī viduseiropietim, ir grūti saprotama, Solovjovam ir kļuvusi par galveno, centrālo ideju, un tā ir sekojoša. Mēs Rietumeiropā, veicot sagatavošanos sestajai kultūrai, mēģinām saprast nāves nozīmi. Mēs mēģinām saprast nāvi kā citu esamības izpausmi, kā dvēseles pāreju citā esamības formā. Mēs stāstām, kā cilvēks dzīvo savā miesā un kā viņš dzīvo starp nāvi un jaunu piedzimšanu. Mēs mēģinām saprast nāvi. Mēs mēģinām pārvarēt nāvi, izprast to, parādot, ka tā ir tikai ilūzija un patiesībā dvēsele dzīvo tālāk, arī aiz nāves vārtiem. Tā kā galvenais mums ir mēģināt saprast nāvi un tādejādi to pārvarēt.

Bet te mēs nonākam svarīgā punktā, kurā garazinātnes virziens pilnībā atšķiras no lielā krievu gara Solovjova idejas, kuru var izteikt apmēram šādi: "Pasaulē ir ļaunums,

pasaulē ir posts. Uzlūkojot pasauli caur savām maņām, mēs nevaram noliegt, ka tā ir pilna ļaunuma. Un tas ir pretrunā ar apgalvojumu, ka pasaule ir dievišķa. Kā, raugoties pasaulē un uztverot to caur maņām, var ticēt kādai dievišķai pasaulei! Dievišķā pasaule taču nevar būt ļauna! Bet maņas uztver to itin visur, un visšausmīgākais ļaunums ir nāve. Nāves dēļ, pasaule parādās mums kā ļauna, jo nāve ir galvenais ļaunums, pirmļaunums.”

Tas ir Solovjova pasaules raksturojums. Viņš saka (es citēju gandrīz burtiski): “Vienkārši paskatieties uz pasauli caur savām maņām! Mēģiniet saprast pasauli tikai ar savu prātu, un jūs nekādi nevarēsiet noliegt ļaunumu pasaulē. Mēģināt izprast nāvi būtu absurdi! Nāve pastāv, tā sevi rāda, bet jutekliskas izziņas ceļā nāvi saprast nevar. Tādēļ jutekliskā izziņa mums rāda pasauli, kurā valda ļaunums. Vai mēs varam ticēt – jautā Solovjovs –, ka šī pasaule ir dievišķa, ja tā mums parādās ļaunuma pilna? Ja tā uz katra soļa rāda mums nāvi? Dievā nevar būt nekāda ļaunuma un, pirmām kārtām, tajā nevar pastāvēt Pirmļaunums. Dievā nevar pastāvēt nāve. Tātad, ja Dievs atnāktu pasaulē,” es atkārtoju gandrīz burtiski, ko Solovjovs saka, “ja Dievs atnāktu pasaulē, ja viņš parādītos pasaulē, vai mēs tā vienkārši spētu noticēt, ka viņš ir Dievs? Viņam vispirms būtu sevi jāleģitimizē! Ja atnāktu kāda būtne un apgalvotu, ka tā ir Dievs, mēs viņai neticētu. Viņai vispirms būtu kaut kas jāuzrāda,” tā saka Solovjovs, “kaut kas līdzīgs pasaules dokumentam, pēc kura mēs varētu atpazīt, ka tas ir Dievs! Neko tādu mēs pasaulē atrast nevaram. Dievs nevar apliecināt sevi ar to, kas atrodas pasaulē, jo pasaulē viss ir pretrunā Dievam. Kā tad viņš var sevi apliecināt? Viņš var sevi apliecināt, tikai ienākot pasaulē un uzvarot nāvi. Šī pirmļaunuma, nāves viņā nav. Apziņa par dievišķo balstās tikai uz īsto, vēsturisko Augšāmcelšanos,

kas apliecina Dievu kā Dievu. Nekas cits pasaulē, kā vienīgi Augšāmcelšanās, neļauj mums uzzināt, ka pastāv tāds Dievs. „Ja Kristus nebūtu augšāmcēlies,” Solovjovs arvien piemin šo Pāvila teicienu, “”” tad visa mūsu ticība būtu velta. Un viss, ko mēs varam pateikt par dievišķo pasauli, būtu tikai tukši vārdi.””

Tā nu Solovjovs izsaka domu, ka, raugoties pasaulē, mēs visur redzam tikai postu, ļaunumu, iznīcību un bezjēdzību. “Ja Kristus nebūtu augšāmcēlies, tad pasaulei nebūtu jēgas. Tātad Kristus ir augšāmcēlies.” Iegaumējiet labi šos vārdus! Jo šī ir dižā austrumu gara kardinālā doma. Ja Kristus nebūtu augšāmcēlies, tad pasaulei nebūtu jēgas. Tātad Kristus ir augšāmcēlies! Solovjovs saka: “Kāds varētu domāt, ka nav loģiski apgalvot: “Ja Kristus nebūtu augšāmcēlies, tad pasaulei nebūtu jēgas. Tātad Kristus ir augšāmcēlies!”, taču tā ir daudz labāka loģika, nekā jebkura cita, ar kādu jūs varētu man iebilst.”

Ar Solovjova piemēru es jums uzskatāmi parādīju, cik īpatnēji domā cilvēki austrumos. Viņi pieprasa Dievam tā dievišķuma dokumentu; viņu savdabīgie prātojumi tiecas augšup, lai iegūtu neapstrīdamu pierādījumu tam, ka Dievs ir Dievs. Cik atšķirīgi tas ir Rietumos un Viduseiropā! Kāds ir garazinātnes mērķis? Mēģiniet pārskatīt un salīdzināt, ko mēs mēģinām izkopt garazinātnē. Kāds ir tās mērķis un virziens? Mēs vēlamies izziņas procesā atzīt, ka pasaulei ir jēga, nozīme un nolūks, ka tā nav tikai ļaunuma un iznīcības pilna. Mūsu mērķis ir ar tiešu zināšanu palīdzību saprast, ka pasaule ir nozīmīga. Ar šādu sapratni mēs gatavojamies Kristus būtnes pārdzīvojumam. Mēs vēlamies izprast dzīvo Kristu, pieņemot to visu, protams, kā dāvanu, kā žēlastību. Mēs apzināmies solījumu: „Es esmu ar jums visas dienas līdz

pasaules galam.” Mēs pieņemam visu, ko Kristus mums nemitīgi sola. Jo Viņš runā ne tikai caur evaņģēlijiem; Viņš runā arī mūsu dvēselēs. Tieši to Viņš domā, teikdams: „Es esmu ar jums visas dienas līdz pasaules galam.” Viņu vienmēr var atrast kā dzīvo Kristu. Mēs vēlamies dzīvot Viņā un uzņemt Viņu sevī.

„Nevis es, bet Kristus manī!” No visiem svētā Pāvila teicieniem šis ir mums visnozīmīgākais. Tāpēc mēs saprotam: lai kurp mēs arī vērstos, visur atklājas jēga un nolūks. Fausts šo pašu patiesību izteica, savu filosofiju ietērpjot šādos vārdos:

Tu, cēlais gars, man devi visu, visu,
Ko vien es lūdzu. Ne par velti tu
Man savu vaigu liesmās pievērsi.
Tu grezno dabu devi man par valstību
Un spēku viņu sajūst, baudīt. Ļāvi
To ne vien auksti apbrīnot kā viesim,
Tu neliedz manim viņas dziļās krūtīs
Kā uzticamam draugam lūkoties.
Tu vadi dzīvo radījumu rindu
Gar mani garām, māci manim pazīt brāļus
Tur klusā mežā, gaisā, ūdenī.
Un, kad caur mežu auka šalc un brāž,
Kad milzu priede krītot blakus zarus
Un blakus kokus spiežot zemē rauj
Un gāzienam dun dobja atbalss kalnos,-
Tu mani vadi drošā alā, rādi
Man mani pašu, mana paša krūtī
Visdziļie brīnumi man atklājas.

J. V. Gēte „Fausts”
Raiņa tulkojumā

Šie vārdi norāda garīgu izpratni par ārējo un iekšējo pasauli, par universālo nolūku, par pašas nāves nozīmi un atklāsmi, ka nāve ir pāreja no vienas dzīvības formas citā. Meklējot dzīvo Kristu, mēs sekojam Viņam caur nāvi un Augšāmcelšanās. Mums Augšāmcelšanās nav sākumpunkts, kā tas ir austrumeiropietim. Mēs sekojam Kristum, ļaujot Viņam mūs inspirēt tagad, uzņemot Viņu mūsu imaginācijās. Mēs sekojam Kristum līdz pat nāvei. Mēs sekojam Viņam ne tikai „*ex Deo nascimur*” (no Dieva piedzimstot), bet arī „*in Christo morimur*” (Kristū nomirstot). Mēs uzmanīgi pārbaudām pasauli un zinām, ka pasaule pati ir dokuments, caur kuru Dievs pauž savu dievišķumu. Mēģinot piedzīvot un saprast gara spēku, mēs Rietumos nesakām, ka mums ir nepieciešams dokuments pasaulē ienākuša Dieva identitātes apstiprināšanai, bet meklējam Dievu it visā – dabā un cilvēku dvēselēs.

Tādēļ piektajam pēcatlantiskajam kultūras periodam ir nepieciešams tas, ko mēs studējam savās brālīgajās atzaru apvienībās. Tam nepieciešama apzināta garīgās auras pilnveidošana, kas joprojām atrodas virs mums, ko lolo augstāko hierarhiju gari un kas ieplūdis cilvēku dvēselēs sestajā kultūras periodā. Mūsu ceļš nav Austrumeiropas ceļš, kas vērsts uz mirušu grupas dvēseles dzīvi – sabiedrības formu, kas palikusi pāri no seniem laikiem. Mēs cenšamies kopt un attīstīt *dzīvības elementu* (dzīvu realitāti) jau no paša tās sākuma – tāds ir mūsu atzaru kopienas gars. Tas nav mūsu ceļš – klausīt asinsbalsij, aicināt kopā tikai tos, kam viena asins, un kultivēt to sabiedrībā. Mūsu mērķis ir aicināt kopā cilvēkus, kuri apņemas būt brāļi un māsas, virs kuriem atrodas kas tāds, ko viņi cenšas attīstīt caur garazinātņi, izjūtot visaptverošu brālības labo garu.

Uzsākot mūsu atzara darbību, uzņemsim sevī šīs ceļa domas. Ar šo mēs iesvētām esošo atzaru. Kopība un dzīvīgums! Kopību mēs meklējam virs sevis, bet dzīvo Kristu sevī – Kristu, kuram nav nepieciešams ne dokuments, ne sākotnēja autentifikācija, jo mēs Viņu piedzīvojam sevī. Kopība virs mums, Kristus mūsos – tas lai ir mūsu moto, dibinot šo atzaru. Turklāt mēs zinām: ja divi vai trīs, vai septiņi, vai daudzi ir vienoti Kristus vārdā, tad Kristus patiesi dzīvo viņos. Visi, kas atzīst Kristu par savu brāli, paši ir brāļi un māsas. Kristus atzīst par savu brāli ikvienu, kurš citus cilvēkus atzīst par brāļiem.

Ja mēs spēsim veikt savu darbu šādā noskaņojumā, tajā valdīs pareizais mūsu garazinātniskās kustības gars. Iepriecinoši, ka pat šajos grūtajos laikos mūsu garazinātnes draugi no citurienes ir spējuši pievienoties tiem, kas šeit nodibinājuši atzaru. Atgriezoties mājās, viņi saviem atzariem varēs aiznest šos svētības vārdus un svētīgās domas, un turpmāk viņi arvien spēs atgriezties domās pie tiem, kas šajā atzarā ir uzņēmušies strādāt mūsu kustības labā. Tā spēs augt mūsu neredzamā kopiena. Ja šāds noskaņojums – roku rokā ar veicamo darbu – kļūs arvien izplatītāks, mēs pienācīgi pildīsim garazinātnes prasības cilvēces progresa vārdā. Tad mēs varam paļauties, ka dižie gudrības skolotāji, kuri vada cilvēci un sniedz tai vajadzīgās zināšanas, piedalīsies mūsu darbā. Es zinu: ja vien jūs strādāsi garazinātnes izpratnē, dižie skolotāji, kuri vada mūsu kustību no garīgajām pasaulēm, būs klāt jūsu pūliņos.

Tāpēc es aicinu gudrības skolotājus, kuri vada mūsu centienus šādos brālīgos atzaros, sniegt spēku, svētību un mīlestību šī atzara pūliņiem. Ar augstāko hierarhiju spēkiem saistīto gudrības skolotāju spēku, svētību un mīlestību es

piesaucu. Lai jūsu labais gars, lielie skolotāji ir kopā ar šo atzaru un lai garazinātniskās kustības patiesais gars tajā valda un darbojas!

Te gribas minēt noslēguma vārdus no 2014.g.17. aprīlī notikušās „Taisnās līnijas” ar KF prezidentu V. Putinu, ar kuriem prezidents atbild uz kādas KF iedzīvotājas jautājumu, ko viņam nozīmējot „krievu cilvēks”.

<https://www.youtube.com/watch?v=Lz1B8o9p0Ts>